

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення "Селекція і насінництво сільськогосподарських культур" за спеціальністю 201 Агронімія третього (освітньо-наукового) рівня

Основними завданнями освітньо-наукової програми (ОНП), що рецензується, є підготовка висококваліфікованих спеціалістів з селекції та насінництва сільськогосподарських культур.

Структура ОНП дозволяє здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня отримати мовні компетенції ("Іноземна мова професійного спрямування"), загально-наукові ("Філософія"), універсальні навички дослідника ("Методологія організація і технологія наукових досліджень"), а також спеціальні (фахові) компетенції (обов'язкова: "Теоретичні основи селекції і насінництва сільськогосподарських культур"; вибіркові: "Селекція і насінництво самозапильних культур", "Селекція і насінництво перехреснозапильних культур", "Біохімія у селекції сільськогосподарських культур", "Біотехнологічні методи в селекції рослин", "Сільськогосподарська фітопатологія з основами імунології").

У результаті вивчення фахових дисциплін аспіранти отримують знання щодо природи генетичного контролю окремих ознак і властивостей, генетичних процесів в популяціях сільськогосподарських культур та методів добору з них за окремими чи комплексом ознак і властивостей, загальних теорій, концепцій, генетичної природи гетерозису, методів і прийомів створення генетичного різноманіття сільськогосподарських рослин, фізіолого-генетичної природи стійкості рослин до біотичних та абіотичних стресових факторів, біохімічної природи господарсько-цінної частини урожаю сільськогосподарських культур, суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів для прискорення і підвищення ефективності селекційного процесу. Крім того, здобувачам надається найсвіжіша інформація щодо законодавчих змін в галузі насінництва.

Як позитивне, у порівнянні з версією ОНП зразка 2016 року, слід відмітити розширення переліку вибіркових дисциплін за рахунок навчальних курсів, суміжних до селекції і насінництва спеціалізацій, що беззаперечно сприятиме покращенню теоретичної і практичної підготовки аспірантів.

Вважаю, що представлена на рецензію ОНП "Селекція і насінництво сільськогосподарських культур" зі спеціальності 201 Агронімія створює належні умови для набуття здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня глибоких теоретичних знань, умінь і навичок для успішного проведення дисертаційного дослідження, спроможності у подальшому генерувати власні ідеї, самостійно розв'язувати наукові завдання.

Доктор сільськогосподарських наук,
професор, член-кореспондент НААН,
головний науковий співробітник відділу селекції
Інституту зрошуваного землеробства НААН

Лавриненко Ю.О.

Підпис Лавриненка Ю.О. засвідчую.
зав. відділом кадрів
Інституту зрошуваного землеробства НААН

Жакун О.І.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 201 Агронімія Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення на 2019 рік

Значну роль у підвищенні ефективності виробництва сільськогосподарських культур відіграє сорт. Глобальні зміни клімату, інтенсифікація виробничих процесів, тривале використання сорту та інше призводять до погіршення його якості. Тому постає питання щодо заміни старих сортів новими з покращеними морфобіологічними показниками, підвищеними господарсько цінними ознаками і властивостями. Тому постійно є потреба поповнення кваліфікованими спеціалістами, спроможними розв'язувати нагальні питання галузі.

У Селекційно-генетичному інституті – спеціалізованій науково-дослідній установі з селекції, генетики і насінництва сільськогосподарських культур, через аспірантуру інституту готують саме таких фахівців на базі освітньо-наукової програми (ОНП) зі спеціальності 201 Агронімія.

Загальний обсяг ОНП становить 37 кредитів ЄКТС, співвідношення обсягу обов'язкових дисциплін (24 кредити ЄКТС) до обсягу вибіркових дисциплін (13 кредитів ЄКТС) становить 65% і 35%, що відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Структурно-логічна схема ОНП чітка і зрозуміла. Складається з дисциплін обов'язкового вивчення та дисциплін вільного вибору здобувача. У свою чергу обов'язкові дисципліни поділяються на загальні та спеціальні. Вибіркові дисципліни – виключно спеціальні.

Після проходження навчання за даною ОНП здобувачі набувають наступних компетенцій:

- з філософії – здатність до цілісного викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення;
- з іноземної мови фахового спрямування – здатність до науково-професійного іншомовного мовлення; здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах;
- з методології, організації та технології наукових досліджень – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел; комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм; здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі сільського господарства, зокрема за спеціалізацією селекція і насінництво сільськогосподарських культур; здатність планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження;
- з теоретичних основ селекції і насінництва сільськогосподарських культур – здатність до комплексного підходу у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів з генетики, селекції, насінництва сільськогосподарських культур, суміжних наук;

- з селекції та насінництва самозапильних та перехреснозапильних культур, фітопатології, біохімії, біотехнології – комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі сільського господарства, селекції та насінництва сільськогосподарських культур, суміжних з ними сферах природничих наук.

У навчальному процесі задіяні висококваліфіковані науково-педагогічні кадри Селекційно-генетичного інституту, більшість з яких доктори наук, з них – три академіки НААН.

Матеріально-технічне забезпечення є достатнім для проведення занять на високому методичному рівні.

Навчальний план відповідає завданням, запланованим на навчальний період.

Крім освітньої складової, розрахованої на перші два роки навчання, ОНП передбачає виконання наукової складової, яка триває протягом усього терміну навчання в аспірантурі, і передбачає його успішне завершення захистом дисертаційної роботи.

У цілому вважаю, що дана ОНП відповідає вимогам і може бути рекомендованою для підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво).

Заступник директора з наукової роботи
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства
ім. В.Є. Таїрова», д.с.-г.н.

Мулюкіна Н.А.

Рецензія-відгук
на освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії
за спеціальністю 201 Агронія Селекційно-генетичного інституту –
Національного центру насінництва та сортовивчення

Для забезпечення продовольчої безпеки України виробничники повинні мати у своєму арсеналі якісні конкурентоспроможні сорти і гібриди основних сільськогосподарських культур. Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насінництва та сортовивчення є однією з провідних установ країни, діяльність якого спрямована саме на створення таких сортів і гібридів.

Тому логічним виглядає впровадження у навчальний процес з підготовки наукових кадрів через аспірантуру інституту освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» за спеціальністю 201 Агронія.

Структура програми логічна і обгрунтована. У ній присутні дисципліни загального і фахового спрямування, обов'язкові для вивчення і дисципліни вільного вибору аспіранта у залежності від специфіки дисертаційного дослідження.

Дисципліни загального плану формують у аспіранта здатність використовувати іноземну мову для розуміння іншомовних текстів, спілкування та представлення своїх результатів у іншомовному науковому і професійному середовищі; здатність працювати з різними джерелами інформації, використовувати її при постановці та вирішенні наукових задач щодо селекційного удосконалення сільськогосподарських культур та виробництва високоякісного насіння; здатність спланувати дисертаційну роботу, належним чином її оформити і вчасно захистити.

Баганим було б введення до освітньо-наукової програми курсу лекцій та практичних занять педагогічного спрямування.

Дисципліни фахової підготовки формують у аспіранта комплексні знання з генетичних основ селекції, загальних теорій, концепцій, методів і прийомів створення генетичного різноманіття сільськогосподарських рослин, генетичних процесів в популяціях с.-г. культур та методів добору з них за окремими чи комплексом ознак і властивостей, вміння диференційовано застосовувати методи добору та запроваджувати ефективні схеми селекції; знання сучасних методів дослідження біохімічного складу рослинних організмів, знання щодо ефективного використання сучасних біотехнологічних і молекулярно-генетичних методів для створення, ідентифікації генотипів з бажаними ознаками та для прискорення і підвищення ефективності селекційного процесу; знання вимог міжнародних організацій UPOV, ISTA, OESD до насінництва с.-г. культур, стандартів на насіння різних культур і репродукцій, знання методів, прийомів і схем первинного насінництва різних сільськогосподарських культур тощо.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді дисертації.

Селекційно-генетичний інститут володіє достатньою матеріально-технічною базою і кадровим потенціалом для успішної реалізації даної освітньо-наукової програми.

Таким чином, вважаю за доцільне позитивно оцінити освітньо-наукову програму «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» за спеціальністю 201 Агронія як таку, що відповідає стандартним вимогам і запитам сучасної аграрної науки.

Рецензент:

завідувач кафедри селекції і насінництва
Дніпровського державного
аграрно-економічного університету,
доктор сільськогосподарських наук, професор

Ващенко В.В.

